

OBSAH

	Předmluva	8
	Seznam použitých symbolů	9
	Úvod	19
I.	Elektromagnetické přechodné jevy v elektrizačních soustavách	23
1.	Základní údaje o elektromagnetických přechodných jevech	23
1.1.	Trojfázový zkrat napájený ideálním napěťovým zdrojem	24
1.2.	Nárazový zkratový proud	28
1.3.	Efektivní hodnota zkratového proudu	30
1.4.	Zkratový výkon	31
1.5.	Ekvivalentní oteplovací proud	31
1.6.	Kontrolní otázky	35
2.	Přechodné jevy v obvodech s točivými elektrickými stroji	36
2.1.	Přechodné jevy v obvodech synchronního stroje	36
2.2.	Napěťové rovnice synchronního stroje v osách $d, q, 0$	41
2.3.	Náhradní schéma synchronního stroje	44
2.4.	Ustálený provozní stav	45
2.5.	První okamžik přechodného jevu synchronního stroje	47
2.5.1.	Alternátor bez tlumiče	47
2.5.2.	Alternátor s tlumičem	50
2.6.	Kontrolní otázky	51
3.	Trojfázový zkrat synchronního stroje	52
3.1.	Ustálený stav	52
3.2.	Přechodný jev alternátoru bez tlumiče	53
3.2.1.	Frekvence složek proudů při zkratu	55
3.2.2.	Časové konstanty jednotlivých složek proudů při zkratu	59
3.2.3.	Průběh složek zkratového proudu v souřadných osách d, q	62
3.2.4.	Průběh zkratového proudu ve fázových vinutích	64
3.2.5.	Průběh budicího proudu při zkratu	64
3.3.	Alternátor s tlumičem	67
3.3.1.	Frekvence a časové konstanty složek proudů při zkratu	67
3.3.2.	Průběh proudů ve vinutích statoru, v budicím vinutí a v tlumiči při trojfázovém zkratu	70
3.4.	Zkrat na svorkách asynchronního motoru	75
3.5.	Kontrolní otázky	77
4.	Nesymetrie v elektrizační soustavě	78
4.1.	Vznik vyšších harmonických při nesymetrii v elektrizační soustavě	78
4.2.	Metoda souměrných složek	80

4.3.	Symetrické články v podmínkách nesymetrického provozního stavu	81
4.3.1.	Podélné články	82
4.3.2.	Příčné články	83
4.4.	Napěťové rovnice v soustavě souměrných složek	83
4.5.	Kontrolní otázky	85
5.	Parametry článků elektrizační soustavy v souměrných složkových soustavách	86
5.1.	Statické články bez magnetických vazeb mezi fázemi	86
5.2.	Statické články s magnetickými vazbami mezi fázemi	86
5.2.1.	Transformátory	87
5.2.2.	Autotransformátory	89
5.2.3.	Venkovní vedení	90
5.2.4.	Kabely	94
5.3.	Točivé elektrické stroje	94
5.3.1.	Synchronní alternátory	94
5.3.2.	Asynchronní motory a komplexní zátěž	96
5.4.	Kontrolní otázky	97
6.	Poruchy charakteru místní nesymetrie	98
6.1.	Jednofázový zkrat	99
6.2.	Dvoufázový zkrat	101
6.3.	Dvoufázový zemní zkrat	104
6.4.	Ekvivalence nesymetrických zkratů s trojfázovým zkratem	106
6.5.	Porovnání jednotlivých druhů zkratů	108
6.6.	Vliv oblouku při zkratu	110
6.7.	Transformace souměrných složek proudů a napětí	111
6.8.	Přerušení jedné fáze	112
6.9.	Přerušení dvou fází	113
6.10.	Vícenásobné nesymetrie v elektrizační soustavě	115
6.11.	Kontrolní otázky	117
7.	Výpočty elektromagnetických přechodných jevů ve složitých elektrizačních soustavách	118
7.1.	Výpočty trojfázových zkratů v zadaném okamžiku	119
7.1.1.	Metoda zkratové impedanční matice	120
7.1.2.	Metoda náhradního alternátoru	124
7.2.	Zkratové impedance uzlů elektrizační soustavy	125
7.2.1.	Metoda postupných transfigurací	125
7.2.2.	Metoda jednotkového proudu	126
7.2.3.	Metoda jednotkových napětí	127
7.2.4.	Metoda vyloučení mezilehlých uzlů	128
7.3.	Výpočty průběhu zkratových proudů	131
7.4.	Kontrolní otázky	139
8.	Zemní spojení v elektrizační soustavě	140
8.1.	Trvalé zemní spojení	141
8.2.	Přerušované zemní spojení	147
8.3.	Kontrolní otázky	157
II.	Elektromechanické přechodné jevy v elektrizačních soustavách	159
9.	Podstata elektromechanických přechodných jevů, stabilita elektrizační soustavy	159
9.1.	Kontrolní otázky	162

10.	Stabilita jednoduché soustavy alternátor – tvrdá síť	163
10.1.	Statická stabilita jednoduché soustavy	163
10.1.1.	Základní vztahy mezi provozními parametry	164
10.1.2.	Vliv proměnné vzduchové mezery synchronního stroje na statickou stabilitu	179
10.1.3.	Vliv regulace buzení na statickou stabilitu	182
10.1.4.	Vliv rezistance na statickou stabilitu soustavy	189
10.1.5.	Vliv přechodných jevů ve vinutích rotoru	192
10.1.6.	Praktická kritéria statické stability	197
10.2.	Kontrolní otázky	202
10.3.	Dynamická stabilita jednoduché soustavy	202
10.3.1.	Metoda ploch	203
10.3.2.	Metoda postupných intervalů	216
10.3.3.	Vliv některých činitelů na dynamickou stabilitu	221
10.4.	Kontrolní otázky	231
11.	Modelování článků elektrizační soustavy	233
11.1.	Synchronní alternátory	233
11.2.	Zatížení	237
11.3.	Ostatní články	238
11.4.	Kontrolní otázky	238
12.	Modelování přechodného elektromechanického děje ve složité elektrizační soustavě	239
12.1.	Kontrolní otázky	244
13.	Modelování souměrných a nesouměrných poruch	245
13.1.	Souměrné poruchy	245
13.2.	Nesouměrné poruchy	245
13.3.	Kontrolní otázky	249
14.	Řešení přechodného elektromechanického děje v elektrizační soustavě	250
14.1.	Postup řešení	250
14.2.	Numerické řešení pohybových rovnic	253
14.3.	Kontrolní otázky	255
15.	Metody řešení dynamické stability složité elektrizační soustavy	256
15.1.	Kontrolní otázky	271
16.	Statická stabilita elektrizační soustavy	272
16.1.	Kontrolní otázky	278
17.	Přesnější matematický model turbosoustrojí	279
17.1.	Kontrolní otázky	285
18.	Nesynchronní chod v elektrizační soustavě	286
18.1.	Kontrolní otázky	297
19.	Prostředky ke zlepšení stability elektrizační soustavy	298
19.1.	Kontrolní otázky	304
	Literatura	305
	Rejstřík	307